

Ščepec soli za uspešno zdravljenje z zdravili

Neki pesnik je povedal tole pesem:

»Žerjavi mahajo s perutmi. Veter piha. Brez povezave.«

»Pojdi se solit!« je završalo med nezadovoljnimi poslušalci.

»Dobra pesem,« je pritrtil pesnik, »brez soli ni povezave.«

Sedaj so žerjavi samo dvignili peruti in poleteli z vetrom.

Preidimo k razlagi. Razumljivo je, da so peruti in veter premalo za dober let, saj nosijo v sebi nasprotje, ki ga tako omogoči kot ovira. Potrebna je povezava, ki obe plati za ta namen uskladi, uskladitve pa ni brez poznavanja prvin, ki naj se povežejo. Poglejmo, kako je s tem pri »letu«, ki naj bi ga dosegli pri zdravljenju z zdravili. Težave, povezane z njimi, tu nadomestijo težave, povezane z vetrom. Obravnavamo jih po štirih merilih: ustreznosti, učinkovitosti, varnosti in skladnosti. Le zdravilo z razlogom je ustrezno. Če izpolni pričakovanja, je tudi učinkovito. Če ne povzroči skrbi, je varno. Če z njim ravnamo pravilno, sledi zdravstveni nameri in odpravi bolnikove težave.

Razloge za zdravljenje z zdravili, pričakovanja pri zdravljenju, prav tako pa skrbi zaradi njega postavimo na začetku procesa farmacevtske skrbi, bolnikovo skladno ravnanje (sodelovanje) pa postavimo na začetku procesa in med njim utrdimo. Bolnikove potrebe, povezane z zdravili, izpolnimo, tako da ugotovimo, razrešimo in preprečimo težave. To je temeljna odgovornost farmacevta pri izvajanju farmacevtske skrbi. Uporabimo sedem sredstev, ki jih imamo na voljo. Potrebno zdravilo in opuščeno nepotrebno zdravilo sta ustrezni sredstvi za zdravljenje z razlogom. Pravilno zdravilo in neokrnjen odmerek pravilnega zdravila sta učinkoviti sredstvi za izpolnitev pričakovanj o zdravilu. Zdravilo brez neželenih učinkov in nepresežen odmerek želenega zdravila sta varni sredstvi za odpravo skrbi zaradi zdravila. Zdravilo, ki se uporabi skladno z zdravstveno namero, pa je nujno sredstvo, ki usmeri k pozitivnim izidom zdravljenja.

Primanjkljaj sredstev za potešitev bolnikovih potreb, povezanih z zdravili, povzroči sedem težav. Opuščeno potrebno zdravilo in nepotrebno zdravilo sta neustrezni sredstvi, zdravljenje z njima pa je brez pametnega razloga. Napačno zdravilo in okrnjen odmerek pravilnega zdravila sta neučinkoviti sredstvi, zdravljenje z njima pa ne izpolni pričakovanj o zdravilu, ampak jih od njih oddalji. Zdravilo z neželenimi učinki in presežen odmerek sicer želenega zdravila sta nevarni sredstvi, zdravljenje z njima pa ne odpravi skrbi zaradi zdravila, ampak jih povzroči. Zdravilo, ki se ne uporabi skladno z zdravstveno namero, je škodljivo sredstvo, ki namesto k pozitivnim privede k negativnim izidom zdravljenja.

Težave, povezane z zdravili, in sredstva za potešitev potreb, povezanih z njimi, so temeljne prvine prakse farmacevtske skrbi in so podane v tabeli. Sol farmacevtske skrbi pa je nepogrešljiv vzorec za pretvorbo bolnikovih potreb v zdravilska sredstva za odpravo tovrstnih težav.

Uspešen let – skupaj z vašim farmacevtom ali farmacevtko, ki je premoreta zadosten ščepec – privoščim!

Vzorec za pretvorbo bolnikovih potreb v zdravilska sredstva za odpravo težav, povezanih z zdravili.

<i>Psihološko ozadje</i>	<i>Potrebe, povezane z zdravili</i>	<i>Sredstva za potešitev potreb, povezanih z</i>	<i>Težave, povezane z zdravili</i>
--------------------------	-------------------------------------	--	------------------------------------

		<i>zdravili</i>	
Razlog za zdravilo	Ustrezno zdravilo	1. Potrebno zdravilo 2. Opuščeno nepotrebno zdravilo	1. Opuščeno potrebno zdravilo 2. Nepotrebno zdravilo
Pričakovanja o zdravilu	Učinkovito zdravilo	3. Pravilno zdravilo 4. Neokrnjen odmerek pravilnega zdravila	3. Napačno zdravilo 4. Okrnjen odmerek pravilnega zdravila
Skrbi zaradi zdravila	Varno zdravilo	5. Zdravilo brez neželenih učinkov 6. Nepresežen odmerek želenega zdravila	5. Zdravilo z neželenimi učinki 6. Presežen odmerek želenega zdravila
Z zdravstveno namero skladno ravnanje (sodelovanje)	Z zdravstveno namero skladno zdravilo	7. Zdravilo, ki se uporabi skladno z zdravstveno namero	7. Zdravilo, ki se ne uporabi skladno z zdravstveno namero

Janez Špringer, mag. farm., spec.